

Krisztus politikája „A jó oldalon is lehetnek rosszak, s a rossz oldalon is vannak jók”

Fenti cím választásánál elsődleges szempontom nem az volt, hogy világpolitikai kérdésekben voksot tegyek ide vagy oda. Ez két okból is nehéz lenne: egyrészt a klasszikus ideológiai értékek egyre gyorsuló világunkban – a kora reggeli hírportáltól délutánra már frissíteni kell – átcusszantak balról jobbra, s jobbról balra, s így az érték-definíciók is átalakultak, ugyanakkor a fősodrású média szívesen „véleményezi bele” – a kisember, azaz az én fülemben – az ő saját véleményét – igazságként és ezzel szembeemenni nem egyszerű. Aminek örülhetünk, hogy a gondolatok még mindig szabadok, s az igazság nem párt-, hanem tényfüggő! Megvallom, a címválasztásomban az alcím volt döntő, melyet egy kedves idős evangélikus testvéremmel folytatott, több mint tízéves beszélgetésből idéztem fel/ide, mert bár a történet régi, de üzenetének értéke nem kopott meg az elmúlt évtizedekben sem.

„Igaz” keresztények és a politika

Régi igazság: „Aki távol tartja magát a politikától, az éppen ezzel politizál.” A Niklas Luhmani értékduál-elmélet alapján pedig az is világos, hogy aki a hatalom pillanatnyi birtokosa, a „csöndes távolmaradókat” természetesen a maga oldalára magyarázza – ahogyan teszi ugyanezt magától értődoően saját hatalmi érdekből –, az éppen aktuális ellenzék is. Érdeemes elgondolkodni a Winston Churchill-i elmés mondanán is: „a politikában minden megtörténhet, meg annak az ellenkezője is” azaz, a politikai jóslatokra nem igazán érdemes mérget venni! Márpedig (bal)jóslatokban mostanság nincs hiány...

„Az élet dolgal nem fekete-fehérek!”

Mondta, s mesélte el idős pápai evangélikus testvérem a második világháború családjuk sorsába belamart történeteit. Az egyik szomorú esemény 1940-ben a Magyar Királyi Hadsereg dicsőséges bevonulásakor történt – Kolozsvárott. Egy „dicsőségtől” megszedült fiatal magyar katona, egy háromgyerekes magyar család életét tette tönkre – örökre. (Erőszakoskodott az Édesanyával, kinek kiáltozására beszaladt

az Edesapa, s a pánikba esett katona/tiszthelyettes/ mindkettőjüket önvédelmi pisztolyával agyonlőtte – a három gyermek szeme előtt...) Magyar ölt meg magyart – örömmünneben. Lám-lám, a jó oldalon is lehetnek rosszak!

A másik eset Pápán történt, meséltem ott élt szüleivel, testvéreivel. Egyik testvére hadifogságba esett, messze a Szovjetunió valamelyik istenhátamögötti fogolytáborában raboskodott, s csak annyit udtak róla, hogy még él. Az orosz front már az osztrák területekre húzódtott, Pápa kiemelt hadászati központ volt. Így került oda egy orosz parancsnok, akinek feleségét és három gyermekét ölték meg a németek... Egyetemi tanár volt, de ezután ő is beállt a Vörös Hadseregbe. Pápán sok tisztet civilek közé szállásoltattak el, s mivel Mesélőm szülei tótok voltak, így hamar szót értettek a tanárember „kommengyír”-ral, akit megérintett a család nyomorúságos helyzete, s fiúk hadifogsága. Semmit nem ígért, de mély hallgatása azt sugározta, megpróbál segíteni. Hetekbe telt, míg nem egyszer – mint utólag kiderült kalandregénybe illő körülmények között, repülőn és vonaton, mindig éjszaka utazva, bekötött szemmel – a fogságból hazakerült a csontsoványra lefogyott fiútestvér, s ott állt a családi házuk küszöbén... Érthetően óriási volt az öröm, s nagy sírás közepette hálálkodott a család az orosz „Kommengyír”-nak, aki ezt nem tudta elviselni, s még aznap – arra hivatkozva hogy elhelyezték, s tovább kell mennie a fronttal – kiköltözött. Jóllehet még hetekig Pápán maradt, mesélő evangélikus testvérem többször felismerte őt, s odaköszönt neki, de a „Kommengyír” könnyes szemmel mindig

elfordította fejét... „Lám-lám, a rossz oldalon is vannak jók!”

KrisztusURunk és az aktuálpolitika avagy politizált-e Jézus?

Sokan úgy gondolják, hogy bizonyos jézusi kijelentések a hit és a politika teljes szétválasztását jelentik – tehát nem. Ezt támasztják alá az ismert igehelyek: „Adjátok meg tehát a császárnak, ami a császáré, és az Istennek, ami az Istené” (Mk 12,17 pp.) vagy: „Az én országom nem ebből a világból való” (Jn 18,36). E felfogás szerint Isten világa és a politika világa két külön, egymástól független terület, ergo: politikai felfogásunkba „Ne szóljon már bele az a pap!” Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy nyugodtan járulhatunk úrvacsorához, szentáldozáshoz, és nyugodtan szavazhatunk pl. a posztkommunista szocialistákra.

Annyi igaz: **Jézus nem foglalkozott aktuálpolitikával, és kitért a messiási küldetés politikai értelmezése elől.** De ez egyáltalán nem jelenti, hogy nem nyilvánított véleményt politikai kérdésekben! Amikor például rókának nevezte Heródest (Lk 13,32), erélyesen leleplezte a galileai uralkodó hatalmat, és gyakorlati példát adott a politikai vélemény szabadságra. Amikor elismerte az adófizetés jogosságát (Mk 12,17 pp), a realpolitika szellemében foglalt állást a megszálló pogány hatalommal szemben; még határozottabban cselekedte ezt, amikor a vízen járva távozott azok közül, akik egy nemzeti felkelés élére akarták állítani (Jn 6,15-19). Ennél is egyértelműbbé tette állásfoglalását a jeruzsálemi bevonulás, amelynek békés szándékát a számaron ülés demonstrálta (Mk 11,1-10). (A számaron ugyanis nem használható ütközetben, megmaka-csolja magát.) Jézus meg akarta óvni a zsidóságot a rómaiak elleni fegyveres felkeléstől. (Az mégis kitört, és 70-ben Jeruzsálem iszonyú pusztulásához vezetett.) Akárhogy is nézzük, ez politikai szándék. Jézust politikai indítékból kívánta eltenni láb alól a szaduceus-párt (Jn 11,47-53), ami végül is, a farizeus-párt teológiailag inkább motivált asszisztenciájával, sikerült is. (Nincs kizárva, hogy Judás is azért árulta el Jézust, mert csalódott Messiás-értelmezésében.)

Lehet-e a hit politikától független?

Ha valaki keresztény lelkiismerettel akart élni a kommunizmus éveiben, nyomban tapasztalhatta, hogy nem maradhat apolitikus, mihelyt munkahelyén

Folytatás az utolsó oldalon!

Kedves Testvéreim!

Szeretettel köszöntök Mindenkit Lutherrózsánk februári számával!

Januárunkat a karácsony-vízkereszt-i ünnepekör alkalmassorozatai után az ökumenikus imahét határozta meg, melynek „vendég-igehirdetőség-agapés” istentiszteleti alkalmain – a meglehetősen hideg ellenére – szép számmal vettek részt. Itt is köszönöm Testvérek támogató szeretetét!

Felhívom Testvérek figyelmét a *Magyary Zoltán Népfőiskolai Társaság* rendezésében tartott előadásokra, melyek a reformáció 500. évfordulójához kapcsolódnak.

Nikodémus Akadémiánkat február 2.-tól, csütörtökönként folytatjuk, kísérjük ezt is figyelemmel.

Alkalmainkra
mindenkit szeretettel
várunk. Jöjjenek,
s hívogassunk
másokat is!
„Erős vár
a mi Istenünk!”

Franko Máttyás

Tisztelettel hívjuk Önt és érdeklődő Barátait a Magyary Zoltán Népfőiskolai Társaság rendezésében
A reformáció 500.
évfordulójához kapcsolódva az alábbi előadásokra

Február 1. (szerda) 17:00
A reformáció kezdetei, a lutheri reformáció – Wittenberg, az evangélikus egyház kialakulása
Előadó:

Franko Máttyás evangélikus lelkész

Február 22. (szerda) 17:00
A lutheri reformáció Magyarországon – fontosabb szakaszai
Előadó:

Franko Máttyás evangélikus lelkész

HELYSZÍN:
Tatai Református Gimnázium
(Kossuth tér 11.),

Ökumenikus imahét

„a krisztushívők egységéért”

2017. január 16-20.

Rövid-hírek

Január 14-én szűk családi körben elbúcsúztattuk **András Mihályné sz. Pajor Irén** Rózsá evangélikus testvérünket, akit 87-ik életévében szolgált magához az élet és a halál URa. „*Boldogok, akik az URban hunytak el!*”

Január 17-én, az Almási úti temetőben Jelhelyeztük végső nyughelyére **Kiss József** evangélikus testvérünket. A Mindenható 92 évben szabta meg életévének számát. A feltámadás reménységét az 1 Jn 3,2 alapján hirdetem. A temetői búcsúalkalmán a Tatai Nyugdíjasklub (ennek vezetője volt **Kiss József** testvérünk több mint 30 éven át) énekkara egyházi énekekkel szolgált.

A tati történelmi keresztény testvéregyházakkal közösen megtartottuk szokásos egyetemes imahetünket. A Kollégákkal való előzetes egyeztetésben elterveztük, hogy három helyszínen (Szent Kereszt templomban, Evangélikus kistemplomban, Református templomban), „háromnapos”-imahetet (hétfőn, szerdán és pénteken) tartunk, de minden gyülekezetben az alkalmakat kövesse szeretetvendégség, hogy lehetőség legyen a kötetlen testvéri beszélgetésre is. Örömmel jelentem, hogy mindhárom gyülekezetben szép számmal résztvettek ezen az agapéken is, s mindhárom alkalommal – szorgoskezü asszonytestvéreinknek hála(!) – sok-sok finomságot is megkóstolhattunk. Ezúton is köszönjük mindenki támogató szeretetét!

Január 26-án a Kocsi úti Új-temetőben köztemetessel – elhunytak nem volt közeli hozzátartozója – megadtuk a végtisztességet felebarátunknak, **Erdősi Mihálynak** (1935-2017). Az „*ÚR fogadja őt magához kegyelmesen, s adja meg neki az örök békességet!*”

BIBLIAÓRA
azok számára, akik szeretnék alaposabban megismerni a keresztény tanítás alapjait
Minden este 19 órakor!
Nikodémus Akadémia

február 9.

Egy élet - sok-sok kívánság

Emberi vágyak és kívánságok kontra vallási elvárások? A bűntértele, múltja, jelene, s lehetséges jövője.

február 16.

Egyszeri bűnösét – mégis folyamatos büntetés?

A szenvedés okai és szerepe hitünkben.

Bűn-értelmezés az Ó-, és Újszövetségben.

február 23.

Evés és vallás...

Mit mondanak a különböző vallások az ételről, s mit mond a Biblia a táplálkozásról?

március 2.

Lutheranizmus és/vagy Luther-kultusz?

2017 LUTHER REFORMÁCIÓ 500 Luther és reformátortársainak munkássága és hatása az Egyházra és a világra.

Lelkészként katona...

Amikor az ember gondolataiban kifejeződik, hogy Isten elől nem tud sehová elfutni, sőt már nem is akar, akkor valahogyan megfogalmazódik a vocatio interna (belső elhívás) és vocatio externa (külső elhívás). Az könnyebben érthető, ha valakit vonz a lelkeszi pálya, de a katonalelkeszi az valami egészen specifikus. Erről ültem le beszélgetni Szabó János főhadnaggyal, evangélikus – régi terminológia szerint – tábori lelkesz kollégámmal, aki (harmadik hónapja) a Tatai 25. Klapka György Lövészdandárnál teljesít szolgálatot, s mely találkozásunk apropóját egy keresztelési közös szolgálat adta – amiről tudósítottunk a Lutherrózsa előző számában...

Először azt a kérdést teszem fel, amit bizonyára sokszor hallhattál beiktatásod óta: Hogyan lettél evangélikus katonalelkesz?

Ha lehetek pragmatikus, akkor a rövid válasz az, hogy jelentkeztem. Ez már régen történt, 2004-ben kaptam Országos Presbitériumi kiküldést a szolgálatra, 2016 nyár végén került rám a sor. A katonákkal korábban is volt kapcsolat, önkéntes műveleti tartalékos katona voltam. A jelentkezés óta eltelt ugyan 14 év, utoljára a Győri Evangélikus Egyházközség lelkesze voltam, de a döntésem nem változtattam meg. Amikor hívtak, tk. habozás nélkül igent mondtam. Hogy miért? A hihető és könnyebben emészthető válasz, illetve ok a kihívás. A fontosabb és személyes ok a szolidaritás. Az apai nagyapám 21 évesen került a keleti frontra mint felderítő. 23 évesen, sebesüléssel esett hadifogságba, egy akna robbant mellette, a szilánkjait holtáig magában hordozta. Egyetlen eredeti ingóságával egy katonának kiadott imakönyvvel, ami valahogy elkerülte szovjet „vendéglátói” figyelmét... Túlélt a fogságot, s 1948-ban, 26 évesen, rongyokban tért haza. Az ellátatlan sebesülése miatt egész életében bottal járt, a sok szenvedésért és az elrabolt hat esztendőért életében semmilyen megbecsülést nem kapott. Én tudom, hogy nagyapámat a

hit tartotta meg. Nem egyszerűen a személyes, belső meggyőződés, hanem azoknak a közössége, akik hittek. Egymással ezek szolidaritásak voltak, mondjuk ki nyugodtan, egymást terhét hordozták.

Úgy gondolom, hogy én tartozom. Az elődöknek megbecsüléssel, a mai katonának pedig keresztény szolidaritással.

Mit kell csinálnia egy katonalelkesznek (a szolgálati szabályzat szerint), s milyen mandátummal bízott meg a Magyarországi Evangélikus Egyház?

A tábori lelkesz a csapatok lelki, erkölcsi állapotáért felelős személy, biztosítja a vallásgyakorlást, illetve a lelki gondozás feltételeit. Ez folyamatos jelenlétet kíván. A szolgálatunkat nagyban megkönnyíti, hogy egyszerre vagyunk lelkeszek és katonák. Egyenruhában járunk, a katonákkal együtt élünk és ez megkönnyíti a bizalom- és kapcsolatépítést. Tapasztalatból állítom, hogy a szolgálatunkra szükség van. A katonalelet békeidőben is nehéz, sok lemondással járó életforma. A katona megbecsülése vonalán is van még hova fejlődni. Szolgálati során a katonának olyan kérdésekkel kell szembenézni mint a harc, erőszak alkalmazása, fegyverhasználat. Ezekre a civil oldalon megvannak az egyszerű válaszai, miközben a katona az, aki hűséggel és önfeláldozással végzi a civil számára elképzelhetetlen kihí-

vásokat jelentő szolgálatot és végül maga a katona viseli annak minden súlyát. Csak az elhangzottak után tudok röviden válaszolni arra a kérdésre, hogy mi is a tábori lelkesz dolga: *Krisztus parancsának a betöltése, egymás terhének hordozása.* Ebben beleértendő, hogy szervezünk bibliaórát, tartunk istentiszteletet, végezzük a hagyományos lelkeszi szolgálatot a katonák és hozzátartozók körében.

A kérdés másik felére pedig annyit, hogy a Magyar Honvédségben, a protestáns, vagyis református és evangélikus tábori lelkeszi szolgálat keretén belül ma teljes létszámban, három evangélikus lelkesz szolgál. Ebből következik, hogy a MEE szemszögéből a tábori lelkeszi szolgálat nem napirendi kérdés. 2007. évi VI. törvényünk határozza meg a működésünket, e szerint a protestáns tábori lelkeszek hivatásos vagy szerződéses tisztek, szolgálatukat az állami, katonai, és egyházi előírásoknak megfelelően végzik.

Mi a szépség, s mi a nehézség ebben a lelkeszi szolgálati ágba?

A szolgálatunk egyik legnagyobb kincse lehet a közvetlenség és az őszinteség. Fontos, hogy a tábori lelkesz és a katona között kialakuljon egyfajta bizalmi légkör. Ezt nehéz megteremteni és egykettőre le lehet rombolni. Ebből a szempontból értékes lehetőség a gyakorlatokon és külföldi missziós szolgálatban való részvétel, de ez által a tábori lelkesz is elszakad a családjától. Terepen a tábori lelkesz fontos lelki támasza a katonának, hiszen a család és az otthon hiányát a tábori lelkesz segít elhordozni, miközben ettől maga is szenved, jelét azonban nem mutathatja.

Közele és távoli tervek?

Szeretném a munkám jól végezni, ami azt jelenti, hogy a katonák között is szeretnék Krisztus Urunk jó szolgálja lenni. Szeretnék a katonaközösség hasznos tagja lenni. Eddig is sok rendezvényt, kirándulást és táborot, lakóhelyemen, Győrött ifjúsági repülőcseregcsapatot szerveztem. A jövőben is szeretném ezt az aktivitásomat fenntartani.

Szeretnék továbbá a helyőrségek körül élő gyülekezetekkel jó kapcsolatot építeni. Szeretném, ha a katonák a gyülekezetekben lelki otthonra találnának. Ennek Tatán minden feltétele adott. A gyülekezet aktív életet él, s a gyülekezetben folyó munka üdítően színvonalas.

Köszönöm a válaszokat, a Jólsten áldjon és erősítsen szolgálatodban, s biztatásul hadd mondjam Gyülekezetünk nevében is: ajtónk, szívünk továbbra is nyitva áll előttetek!

közölték vele, hogy ilyen kiváló embernek ott a helye az MSZMP soraiban. Ma pedig azt látjuk, politikai kérdés, vajon sérti-e az emberi jogokat, ha egy akármilyen vallásos újképletű közösség ugyanolyan támogatást kap az államtól, mint az államalapító Szent István egyháza.

A Világ-Teremtő-Isten nem templomokban él, „Őt az egek egei nem tudják befogadni”; tehát nem kérdéses: a szavazóhelyiség is az ő felségterülete...

A hit maradéktalanul nem értelmezhető a politika síkján! Jézus, a „názáreti József nevű ács fia” nem szociális próféta! De Jézus nem töltötte be a zsidó nacionalisták Messiás-képét/várározását sem. (Ezért kellett sokáig titkolnia, hogy ő a Messiás.)

A keresztény hit politikai értelmezése mindig hamis, mert a hitvalóság elvileg és lényegileg fölülmúlja azt, amit politikai kategóriákban ki lehet fejezni. „Az az igehirdetés, amely a politikát egyáltalán nem érinti, hiányos igehirdetés, álmvilágban jár; de az az igehirdetés, amely nem haladja meg a politikai szintet, árulás az evangélium ellen.”

A teremtett értékek

A hit Istenre irányul. A teremtett értékek csak úgy szerepelnek benne, mint Isten felé mutató, relatív értékek. Ezért beszélhetünk a nacionalizmus, liberalizmus, szocializmus „démonairól”. Hogy mire képesek ezek a démonok, az szemlélhető a hitleri nemzeti szocializmus, a franciaországi jakobinus diktatúra és a nemzetközi bolsevizmus irracionális rémtetteiben. Sem a nemzetet, sem az emberi jogokat, sem a gazdasági jólétet nem szabad bálvánnyá emelni. Ha bálványokká válnak, a bálványimádás démonizál.

Isteni értékek

A politikai értékek teremtett, relatív értékek, kortól és néptől soha nem független, ezért számítanak annyira a körülmények a politikában. Nem minden politikai kérdés elvi kérdés, de vannak a politikában elvi kérdések is. Éppen ezért kötelességünk, hogy Isten igazságára mutassunk akkor is, amikor a politikai érdek mást diktál. *A teremtett értékek viszonylagossága fölött az isteni igazság egyértelműségének ki kell tűnnie!*

Semmilyen pártérdek, politikai érdek, nemzeti érdek nem tarthat vissza bennünket Isten igazságának kimondásától, amikor szólnunk kell. Ez minden nemzet igazi érdeke, nacionalizmus nélkül; ez hozza az igazi szabadságot, liberalizmus nélkül; ez emel igazán szót a szegényekért, szocializmus nélkül. A keresztény politikusok csak politizálnak, de a szabadító igazság nem politikai program, hanem Jézus Krisztus!

fm

„Mert a reformáció megmozgat!”

NEMRÉG MÉG...

mit
naponta ötször harsogott tele
a szomszéd minaret műezzinje
Jeruzsálem keresztény temploma fölött
vándorgólyák csapata körözött
s a templom
papja
URAM SEGÍTS
A
HAZA-KÖLTÖZŐKET
honvágytól hajtva
értük
így esengett
s
a vetítővászon csapatuk látva
gondolok most vissza
oly
varázs-időkre
mikor még nem hullottak
Szíria-szerre bombák
a diktatúrák pokol-képzetét
s gyűlölségek fekete-lyukát
égi bárányfelhők
semlegesítették
még
az emberiség üri
bolygója
nem sodródott bele
az első s második
rettentő nagy verekedés után
a
harmadik világháborúba
s a jobbik fél
így imádkozhatott
ATYÁM LEGYEN MEG A
TE AKARATOD
oly
korról szólnék
mikor az emberek
egyenként is
tudhatták
melyből kihal a szeretet
az a nap lesz a vég
egy korra emlékszem
melyben
még
április 8.-át
az Emberszeretet Világnapjaként
ünnepelni nem kellett
s
ki otthonról messze csavargott
előre érezte bár a pofont
mit kapni fog
mégis boldog volt
hogyan hazatért
az a gyerek
kicsi volt még
s netán ha félt még előbb
s magáért és társáért
s mindazokért
kik
ha kellett
valaha
magukért is s másokért is
helytálltak
az a kisgyerek úgy vélte
ezerszer is
csak azért is
pofonnal is
megérte
a
BÉKE

**A MAGYARY ZOLTÁN NÉPFŐISKOLAI
TÁRSASÁG PROGRAMJAA REFORMÁCIÓ 500.
ÉVFORDULÓJÁHOZ KAPCSOLÓDVA**
HELYSZÍN: Tatai Református Gimnázium
(Kossuth tér 11.),
szerdai napokon 17 órai kezdéssel

II.01.

**4. A reformáció kezdetei, a lutheri reformáció
– Wittenberg, az evangélikus egyház
kialakulása**

Előadó: Franko Máttyás evangélikus lelkész, Tata

II.08.

**5. A helvét irányú reformáció (Kálvin)
református egyház kialakulása**

Előadó: Dr. Márkus Mihály ny. püspök, a
Népfőiskola tiszteletbeli elnöke, Tata

II.15.

**6. Magyarország történelmi viszonyai a XV-
XVI. században**

Előadó: Bojtos Anita, Mika Sándor Egyesület
alapító tagja és a PPKE Történettudományi
Intézete munkatársa

II.22.

**7. A lutheri reformáció Magyarországon –
fontosabb szakaszai**

Előadó: Franko Máttyás evangélikus lelkész, Tata

III.01.

**8. A helvét irányzatú reformáció hatása
Magyarországon**

Előadó: Dr. Márkus Mihály ny. református
püspök, a Népfőiskola tiszteletbeli elnöke, Tata

III.08.

**9. Magyarország felekezeti „térképe” a XVI.
század végén**

Előadó: Bojtos Anita, Mika Sándor Egyesület
alapító tagja és a PPKE Történettudományi
Intézete munkatársa

III.22.

**10. Az ellenreformáció hatása-
következményei, a protestáns egyházak
válsága-megújulása**

Előadó: Dr. Szabó Előd református lelkész, Tata

III.29.

**11. A magyar reformáció kiemelkedő
személyiségei**

Előadó: Prof. Dr. Szabó András
irodalomtörténész, tanszékvezető egyetemi
Tanár, KRE

IV.05.

**12. A történelmi protestáns egyházak a
világban, napjainkban – Világszövetség**

Előadó: Dr. Márkus Mihály ny. református
püspök, a Népfőiskola tiszteletbeli elnöke, Tata

IV.12.

**13. Az ökumené helyzete Magyarországon,
különös tekintettel a reformáció egyházaira**

Előadó: Dr. Fischl Vilmos, MEÖT főtítkárr,
evangélikus lelkész

**14. „Látóút” a Pápai Református Kollégiumba
(Az időpontját később egyeztetjük!)**

**A program támogatója:
REFORMÁCIÓ EMLÉKBIZOTTSÁG**